

فرهنگ، جامعه و خودبنیادی

بیست و دو مقاله و مصاحبه در حوزه فرهنگ و جامعه

دکتر نظام بهرامی کمیل

پاییز ۱۳۹۸

سرشناسه: بهرامی کمیل، نظام، ۱۳۵۰ -
 عنوان و نام پدیدآور: فرهنگ، جامعه و خودبنیادی: بیست و دو مقاله و
 مصاحبه در حوزه فرهنگ و جامعه/ نظام بهرامی کمیل.
 مشخصات نشر: تهران: مؤسسه فرهنگی هنری پویه مهر اشراق، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۳۰۲ ص.
 شابک: ۹۷۸۶۰۰۸۲۱۵۵۳۰۰
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 موضوع: بهرامی کمیل، نظام، ۱۳۵۰ -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
 موضوع: فرهنگ ایرانی -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
 موضوع: Culture, Iranian -- Addresses, essays, lectures
 رده بندی کنگره: DSP
 رده بندی دی‌جی: ۴۴/۹۵۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۶۳۲۰۱

فرهنگ، جامعه و خودبنیادی

بیست و دو مقاله و مصاحبه در حوزه فرهنگ و جامعه

مؤلف: نظام بهرامی کمیل

nbkomeil@yahoo.com

ناشر: پویه مهر اشراق

صفحه آرا: عسگر ابراهیمی

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸۶۰۰۸۲۱۵۵۳۰۰

تهران، میدان ولیعصر، بلوار کشاورز، خیابان کبکانیان

پلاک ۴۳، واحد ۱۴ / تلفن: ۸۸۹۸۸۷۲۵

فهرست مطالب

مقدمه.....	۷
بخش اول: مدرنیته و روشنفکری ایرانی.....	۹
۱. چالش سنت و نوگرایی..... دیدگاه جلال آل احمد.....	۱۱
۲. جایگاه مدرنیته سیاسی در اندیشه روحانیون موافق و مخالف مشروطه.....	۳۳
۳. شریعتی مقلد سورل.....	۵۹
۴. نتولیرالیسم در ایران؛ از واقعیت تا خیال.....	۷۷
۵. روشنفکران ایرانی محبوب بودن را بر > حقیقت طلبی ترجیح داده‌اند.....	۹۵
۶. «خودبنیادی» و روشنفکری ایرانی.....	۱۰۹
بخش دوم: نقد فرهنگ و جامعه.....	۱۲۵
۷. بررسی مسایل اجتماعی ایران در حبل المتین.....	۱۲۷
۸. آزادی بیان، پسوند و تبصره ندارد.....	۱۳۷
۹. استراتژی‌های فرهنگی و مدیریت شهری.....	۱۴۵
۱۰. خودبنیادی علوم انسانی.....	۱۶۹
۱۱. فردیت، هویت و اخلاق در دوران سنت و مدرن.....	۱۷۷
۱۲. جمهوری ایرانی: فرصت یا تهدید.....	۱۸۳
۱۳. عدالت فرهنگی در حضور.....	۱۹۱
۱۴. فساد ساختاری و عمومی.....	۲۱۳

۱۵. مطالبه‌گری اجتماعی یا طلبکاری اجتماعی..... ۲۱۷
۱۶. اولویت فرهنگ بر سیاست و اقتصاد..... ۲۲۵
- بخش سوم: نقد و معرفی کتاب و فیلم..... ۲۳۵
۱۷. آسیب‌شناسی سریال تلویزیونی «آخرین روزهای زمستان»..... ۲۳۷
۱۸. نقدی به نقدهای فیلم رستاخیز..... ۲۴۹
۱۹. ا. عبدا. دروغ؛ چرنوبیل..... ۲۵۷
۲۰. چرا بر سر اسناد نهاده از نام‌ها نبرد دایمی برقرار است؟..... ۲۶۳
۲۱. در اسارت نام..... ۲۶۷

مقدمه

مجموعه‌ای که در دست دارید شامل مقالات و مصاحبه‌های نویسنده در حوزه فرهنگ و جامعه است که از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۸ منتشر شده است. پرداختن به موضوعات با رویکردی انتقادی و تمرکز بر مفهوم «خوبینادی» وجه مشترک تمامی مطالب این کتاب است. کتاب از سه بخش اصلی تشکیل شده که هر بخش شامل مقاله یا مصاحبه‌هایی است که می‌تواند بطور جداگانه و مستقل مطالعه شود.

بخش اول به حوزه مدرنیته و روش‌نگری اختصاص یافته است. اولین مقاله نویسنده در این حوزه با عنوان «روشنفکری ایرانی؛ موضع گیری درباره غرب و نه عقل» در ماهنامه علمی-فرهنگی گزارش گفت‌وگو، وابسته به مرکز گفت‌وگو، نمایان‌ها در بهمن و اسفند ۱۳۸۱ منتشر شده و رویکرد آن مقاله، که تأکید بر خرد خودبنیاد بود، در مطالب بعدی تکمیل شده است. به همین دلیل و برای جلوگیری از تکرار مطالب از چاپ مقاله اول اجتناب. سایر مطالب منتشر شده است. در این بخش دو مقاله در نقد ساختاری افکار جلال آل احمد، یکی سربلندی و یک مقاله در نشان دادن موضع‌گیری روحانیون عصر مشروطه در برابر مولفه‌های مدرنیته ارائه شده است. تأکید بر «خوبینادی» به عنوان موضوع فراموش یا بایکوت شده جریان روشنفکری ایرانی موضوع آخرین مقاله این فصل است.

بخش دوم کتاب به موضوع نقد فرهنگ و جامعه ایرانی اختصاص یافته است. همانطور که در مقاله‌ای با عنوان «اولویت فرهنگ بر اقتصاد و سیاست» توضیح داده شده؛ تمرکز بر سیاست و اقتصاد باعث شده موضوع فرهنگ و اجتماع به حاشیه برود؛ درحالی که به نظر می‌رسد، ریشه بسیار از مشکلات و مسائل جامعه ما تاریخی و فرهنگیست و بدون وارد کردن این متغیر نمی‌توان به فهم کاملی از پدیده‌های اجتماعی رسید. «عدالت فرهنگی در حضور»؛ یکی از مقالات مفصل این بخش است که در آن برای اولین تعریف جدیدی از عدالت فرهنگی ارائه می‌شود. در مقاله «استراتژی‌های فرهنگی و مدیریت شهری»؛ خواننده برای نخستین بار با دو پدیده یا اصطلاح

«شک اجتماعی» و «ارزش‌های دوپینگی» آشنا خواهد شد.

بخش سوم به نقد و معرفی یک کتاب، دو سریال تلویزیونی و یک فیلم سینمایی اختصاص یافته است. نقد فیلم «رستاخیز» به کارگردانی احمدرضا درویش و سریال «آخرین روزهای زمستان» به کارگردانی محمدرضا مهدویان و مینی‌سریال «چرنوبیل» به کارگردانی یوهان رنک مطالب آغازین این بخش است. یک مصاحبه در مورد کتاب «نام‌آوری»؛ که نویسنده در سال ۱۳۹۷ آن را منتشر کرده‌است.

www.ketab.ir